

KERKEN SAMEN — SAMEN KERKEN

JAARGANG 35

NUMMER 3

MAART 2016

Kerken Samen – Samen Kerken (KSSK)
is een gezamenlijke uitgave van:

- **Hervormde Gemeente 's-Graveland**
- **Hervormde Gemeente Kortenhoef**
- **Protestantse Gemeente 'de Graankorrel'**

INHOUDSOPGAVE

Redactie	pagina 02
Administratie	pagina 02
Contactadressen van de kerken	pagina 03
Erediensten Hervormde Gemeente 's-Graveland	pagina 04
Eredienst 'Veenstaete'	pagina 05
Informatie Hervormde Gemeente 's-Graveland	pagina 06
Gezamenlijke informatie Hervormde Gemeentes	pagina 18

REDACTIE

Kopij voor dit blad kunt u inleveren bij de redactie van uw gemeente.
Uiterste inleverdata van kopij voor de komende edities:

1 april	26 augustus	16 december
6 mei	23 september	
3 juni	21 oktober	
1 juli	18 november	

De eerste inleverdatum in 2017 is: 6 januari

Redactie Hervormde Gemeente 's-Graveland

mw. R. Kleijn

email: kleijn@kssk.nl

Redactie Hervormde Gemeente Kortenhoef

dhr. F. van Weeghel

email: vanweeghel@kssk.nl

Redactie Protestantse Gemeente 'De Graankorrel'

dhr. J. Hoekstra

email: hoekstra@kssk.nl

ADMINISTRATIE

Abonnementstarief: € 12,50 per jaar.

INGnummer KSSK: **NL08INGB0002648558**

t.n.v. Kerken Samen van Ankeveen, 's-Graveland en Kortenhoef

Voor alle vragen over abonnementen, adreswijzigingen e.d. kunt u contact opnemen met:

mw. R. Kleijn

email: kleijn@kssk.nl

CONTACTADRESSEN

HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

Predikant:

Ds. G.J. van Meijeren
Noordereinde 12
1243 JG 's-Graveland
Tel: 035 – 6560598
Vrije dag: vrijdag
E-mail : dominee@hervormdegemeentesgraveland.nl

Pastoraal werker:

Br. W. Kroon
Erasmuslaan 47
1216 HL Hilversum
Tel.: 035 – 6214098
Email:
kroondorland@hotmail.com

Scriba:

Dhr. M.J. Flink
Berlagelaan 233
1222 JV Hilversum
tel.: 035 - 541 0117
email: scriba@hervormdegemeentesgraveland.nl

HERVORMDE GEMEENTE KORTENHOEF

Predikant:

Ds. J. Teding van Berkhout
Opbeltijden:
Dinsdag en donderdag:
van 9.00 - 9.30 uur en
van 19.00 - 19.30 uur

Scriba:

Dhr. C.A.M. van der Lelie
email:
augustvanderlelie@hotmail.com

PROTESTANTSE GEMEENTE 'DE GRAANKORREL'

Predikant:

Vacant

Bijstand pastoraat:

ds. R.F.J. Beltman
Email:
predikant@pgdegraankorrel.nl

Scriba:

Mw. J.P. Hinloopen-Nieuwpoort
email:
scriba@pgdegraankorrel.nl

EREDIENSTEN

HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

De diensten zijn 'live' op de website www.hervormdegemeentesgraveland.nl te volgen. Ook vindt u daar de diensten van (ongeveer) de laatste 6 maanden. Bezoek onze website en klik op 'opnames'. U kunt kiezen uit luisteren naar de eventuele live uitzending of een eerdere opname beluisteren of downloaden.

Woensdag	09 maart	19:30 uur	Ds. G.J. van Meijeren Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie
Biddag voor gewas en arbeid			
Zondag	13 maart	10:00 uur	Ds. G.J. van Meijeren Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie Extra collecte: Instandhouding Predikantsplaats
Zesde lijdenszondag			
Zondag	20 maart	10:00 uur	Dr. M. Verduin uit Zeist Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie
Zevende lijdenszondag Palmpasen			
Vrijdag	25 maart	19:30 uur	Ds. G.J. van Meijeren Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie
Goede Vrijdag Bediening Heilig Avondmaal			
Zondag	27 maart	10:00 uur	Ds. G.J. van Meijeren Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie (ZOA) Extra collecte: Instandhouding Predikantsplaats
Eerste Paasdag			
Zondag	03 april	10:00 uur	Ds. K. van Meijeren uit Ede Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie

EREDIENST 'VEENSTAETE' (app 141 West)

Vrijdag 18 maart 15.00 uur Ds. G.J. van Meijeren

INFORMATIE HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

Meditatie

En Hij nam een kind en plaatste dat in hun midden, en omarmde het. (Markus 9 : 36)

De reis van de Here Jezus met zijn discipelen gaat door Galiléa en andere omliggende plaatsen, om uiteindelijk in Jeruzalem aan te komen. Opgaande naar Jeruzalem, deze stad bepaalt het leven van de Here Jezus.

Van Galiléa op weg naar Jeruzalem, hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten van degene die de goede en blijde boodschap brengt, en tot Sion zegt: uw God is Koning.

De Here heeft begeerd in Zijn Genade om in Sion te wonen, en een stad op een berg kan niet verborgen blijven.

Daar zal het geheim onthuld worden, maar eerst zal Hij het nogmaals tegen Zijn leerlingen vertellen. Hij neemt ze apart en zegt : De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen van mensen. Hij, de Zoon, zal met het vooruitzicht onder de mensen zijn, om...gedood te worden. Zal het tot de leerlingen doordringen? Zullen zij horen wat Jezus tot hen zegt? Nee, het dringt niet tot hen door, ook al zegt de Here Jezus: na drie dagen zal Hij opstaan! Zij zijn met heel andere dingen bezig, namelijk, wie van hen zou de meeste zijn. Ze houden uit schaamte hun mond, want terwijl hun Meester aan het vertellen was, wat er met de Zoon des Mensen zou gebeuren, namelijk: overgeleverd om gedood te worden, waren zij bezig met overleggingen van eerzucht en macht. Maar als een die dient gaat de Here Jezus bij hen zitten, om ze te onderwijzen. Hij geeft Zijn leerlingen te verstaan dat hun overleggingen niet goed zijn, ze moeten afleren om naar elkaar te kijken. Wie toch de meeste zou zijn.

En de Here Jezus nam een kind, plaatste het in hun midden, en omhelsde het, en zei tot hen: Wie één van zodanige kinderen ontvangt in Mijn naam, die ontvangt Mij.

De Here Jezus vraagt niet even aandacht voor kinderen, zoals wereldleiders graag doen om mooie sier mee te maken, jullie mogen er ook zijn. Nee, de Here Jezus stelt het kind centraal als model van alles wat weerloos is! Het kind centraal, voor al het kleine en al wat kwetsbaar is, voor een ieder die dus niet meetelt, waar niet mee gerekend wordt, waar niets aan valt te verdienen, daar geeft de Here God zijn ontferming aan, en dat staat centraal bij de Zoon des mensen.

En wie een van deze kinderen zal ontvangen in Mijn Naam, die ontvangt Mij. Het betekent dus niet, een kind als voorbeeld nemen, maar een kind zal ontvangen in ...Mijn Naam, dat is, al wie als een kind, al het zwakke, al het kwetsbare, ontvangt, die ontvangt Mij, zegt de Here Jezus. En wie Mij ontvangt, ontvangt niet Mij, maar Hem die Mij gezonden heeft. De Here Jezus is gezonden om het zwakke en hetgeen niets is te zoeken en te vinden. Hij wil zich over ons ontfermen. Hij omhelst ons met Zijn liefde. Hij, die de Alpha en de Omega is, de Eerste en de Laatste, is aller Dienaar geworden! Dat is de gestalte van de Zoon des mensen, die op Zijn weg is ter wille van de troost die aan Jeruzalem en aan de volkeren moet worden verkondigd. Troost dat Hij zich over ons wil ontfermen, zoals Hij zich ontfermt over het kind, dat staat voor alles wat weerloos is, en die Zichzelf niet heeft geacht. In Zijn vernedering zal Hij overgeleverd worden, om gedood te worden, de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden. Hij zal gedood worden, maar na drie dagen zal Hij opstaan! De laatste vijand is overwonnen, de dood heeft niet het laatste woord. God zij geloofd uit alle macht, Hij komt Zijn volk bevrijden.

Gij zijt de stem der profetie sprekend van mededogen, want eens zal ieders oog Hem zien: de Opgang uit de hoge Gezegend zij de dagenraad

het licht dat weldra schijnen gaat
 voor wie in duister kwijnen
 Hij zal de schaduw van de dood
 beschamen met Zijn morgenrood,
 Op aarde daalt de vrede!

W. Kroon.

Meeleven

We leven mee met **zr. Til R.** (1243 LC 'S-GRAVELAND). Zij mocht weer thuishoeren uit de Beukenhof. Het is niet altijd makkelijk thuis te zijn als er het nodige mankeert en de conditie kwetsbaar blijft. We willen bidden voor haar en haar man. Om herstel en het vertrouwen in Gods leiding over het leven.

We leven mee met **zr. Annelies H.** en haar gezin. (1214 CA HILVERSUM). De medicijnen slaan minder goed en minder snel aan dan gehoopt. Dat is een grote teleurstelling. We willen bidden dat ze zich hoe dan ook gedragen weet door God, samen met haar familie en door haar familie.

Jubileum

Op 22 maart hopen **Remco en Gerlinde B.-B.** 25 jaar getrouwd te zijn. (1218 GS HILVERSUM). Hen willen we van harte feliciteren en gelukwensen samen met hun kinderen **Tristan en Laurissa**. We bidden hen Gods zegen toe in de komende jaren, dat zij veel vreugde aan elkaar als gezin mogen beleven en dat zij zich omringd mogen weten door God die ons nabij is.

Jan en Liselore H.-G. (1411 GZ NAARDEN) hopen 26 maart 12,5 jaar getrouwd te zijn. Gezegend zijn ze met hun prachtige kinderen, **Ruben, Klaas-Jan en Eliza**. Van harte gefeliciteerd. We mogen God danken dat zij hun woord van trouw mochten geven aan elkaar, en dat God die trouw en liefde bevestigd en ondersteund heeft met Zijn

eeuwige trouw. We bidden dat ze dat als gezin telkens weer mogen beseffen en ervaren.

In memoriam

Op 17 januari overleed **Evertje Portengen-Zwep** in de leeftijd van 90 jaar. Velen van u zullen haar gekend hebben. De laatste jaren woonde zij echter in Hillegom, in een tehuis, omdat zij leed aan dementie. Op die manier kon zij dicht bij haar zoon en zijn partner wonen, Jacques en Edith, nu het op zichzelf wonen niet meer ging. De begrafenis vond plaats op 23 januari. In die dienst stonden we stil bij psalm 139, *U doorgroondt en kent mij*. Misschien krijgen die woorden wel extra kracht en betekenis op het moment dat een geliefde in de war raakt. Ook dan als zij haar zelf en haar omgeving niet goed meer kent, is de Eeuwige er die ons blijvend doorgroondt en kent.

Zr. Portengen heeft geen gemakkelijk leven gekend, een doodgeboren kindje, haar geliefde man die veel te jong overleed, dat heeft haar leven een kras gegeven die ze altijd met haar meedroeg. Het gaf een zwaarte en misschien wel een soort van strengheid aan haar bestaan. En toch ondanks dat wilde haar zoon Jacques een ander thema aansnijden in zijn in memoriam gedurende de dienst. Het thema 'zorg'. Zorg voor anderen stempelde haar leven, zorgen voor haar zoon en later Edith en de kinderen Mandy en Eline, de verzorging van haar man, haar werk in de (bejaarden)zorg. Zorgen voor anderen, en zorgen voor haar zelf, om overeind te blijven, alles nauwkeurig en zorgvuldig gepland. Het moet daarom zwaar zijn geweest voor haar om dingen niet meer te kunnen plannen, en anderen te laten zorgen voor jou als de mist rondwaart in het hoofd. Dat uitte zich wel eens in boosheid. Maar er is veel meer om te koesteren, die dankbaarheid klonk door in de dienst, in het in memoriam van Jacques, in het gedicht dat Edith voorlas in de bereidheid van Mandy en Eline om voor oma de

schriftlezingen te doen. Zo laten wij Evertje Portengen - Zwep los met het lied dat boven de rouwkaart staat: Veilig in Jezus armen.

Introductieavond

Donderdagavond 17 maart is er om 20.00 uur een avond voor nieuwe leden of bezoekers van onze gemeente. Graag willen we deze mensen een avond aanbieden waarop u nader kennis kunt maken met onze gemeente. We willen de term 'nieuwe bezoekers' ruim opvatten. Misschien bent u recent aangesloten of is dat al 2 tot 3 jaar geleden en heeft u behoefte aan introductie. U bent van harte uitgenodigd! Bij introductie kunt dan denken aan informatie over de identiteit van de gemeente, informatie over het gebouw en de geschiedenis, contactpersonen, kringen enzovoort. Daarnaast is er ruimte om elkaar op informele wijze te ontmoeten. Bent u nieuw en/of voelt u zich nieuw? Wees welkom! We zouden het fijn vinden als u of jij zich even aanmeldt: dominee@hervormdegemeentesgraveland.nl of 035 6560598

Leeskring

De leeskring vindt plaats op **30 maart** om 20.00 in de consistorie. Na de zomer beginnen we met een nieuw boek. In de periode tot de zomer zullen we enkele artikelen lezen. Een mooi moment om eens mee te doen. Het is beslist een meerwaarde om eens dieper na te denken over geloven, door auteurs waar je mee instemt, maar ook door auteurs die kritische vragen stellen. Bent u/ben jij geïnteresseerd? Laat het even weten i.v.m. met de verspreiding van de artikelen: dominee@hervormdegemeentesgraveland.nl

Komende keer lezen we wat van Stanley Hauerwas. Een Amerikaanse hoogleraar uit Texas die flink wat reuring veroorzaakt met boude stellingnames. Hij is bijvoorbeeld

hartstochtelijk pacifist (iemand die het woord van Jezus 'hebt uw vijanden lief' tot het uiterste doorvoert en te allen tijde tegen oorlog is) en pleit voor de kerk als contrastgemeenschap. De kerk als een plek waar het rijk van God geldt en niet de heerschappij van de wereld. We lezen een inleidend interview en twee artikelen getiteld: 'De uitleg van de Schrift: waarom discipelschap vereist is', en '11 september 2001: een pacifistisch antwoord'.

Van harte aanbevolen en welkom! Na afloop borrelen we even gezellig na.

Bijbelkring

Het boek Genesis hebben we voor nu dichtgeslagen. Genesis betekent wording, de wording van de wereld, de wording van Israël. We gaan verder met de wording van de christelijke gemeente in **het boek Handelingen**. Jezus Christus is opgevaren naar de hemel, de Geest komt! Hoe ontrolt zich de geschiedenis van die eerste christenen? U/jij bent altijd van harte welkom, maar nu met een nieuwe start van een Bijbelboek is het een uitgelezen moment om aan te schuiven. Wees welkom!

Op **woensdag 16 maart** om 20.00 bij fam. A.s.r.,

Goede Vrijdag en Pasen

Op **Goede Vrijdag en Pasen**, in het weekend van **27 maart**, vieren wij de centrale gebeurtenissen van het Christelijk geloof. Het lijden, sterven en de opstanding van Jezus Christus. In onze beleving zijn misschien vooral de diensten rond kerst degenen die je bij zou moeten wonen, maar vanuit de Schrift zijn eerder Goede Vrijdag en Pasen de absolute hoogtepunten. Bij deze wil ik dan ook hartelijk uitnodigen en oproepen om deze diensten mee te maken, ook op Goede Vrijdag. Natuurlijk is het met kinderen en

werk of andere oorzaken zoals gezondheid niet altijd mogelijk om te komen. Zie deze oproep dan ook niet om u/jou achter de broek aan te zitten, daar houd ik helemaal niet van. Vier het wonder en het geheim van het geloof en de hoop dat we mogen delen en ontvangen!

Ds. G.J. van Meijeren

Dankbetuiging

Lieve mensen,
 Ter gelegenheid van ons 50 jarig huwelijk ontvingen wij veel felicitaties en bloemen van de gemeente.
 Het heeft ons aangenaam verrast, te meer omdat wij pas enkele maanden lid zijn.
 Allen zeer hartelijk dank!
 Wij voelen ons bij U thuis.
 Groetend,
 Peter V.
 Nelien V.-H.

Uit de kerkenraad

Namens de kerkenraad delen wij u mee dat Koos P. helaas heeft moeten besluiten zijn ambt als ouderling neer te leggen. Persoonlijke omstandigheden liggen aan dit moeilijke besluit ten grondslag. Laten wij als gemeente Koos en zijn gezin steunen en biddend om hen heen staan.

Kerkenraadsvergadering

Op D.V. **donderdag 10 maart 2016** vergadert de kerkenraad in de consistoriekamer. Als u iets wilt bespreken met de kerkenraad kunt u binnenlopen tussen 20.00 uur en 20.30 uur.

Tot slot

Tot zover het nieuws vanuit de kerkenraad. Mocht u vragen hebben of iets kwijt willen

aan de kerkenraad, aarzel dan niet om één van de kerkenraadsleden aan te spreken.

Ymkje van 't .

Zangdienst

Alvast voor uw agenda: op **D.V. zondag 10 april** a.s. wordt de zangdienst gehouden. Aanvang 19:30 uur. Het koor Praise uit Loosdrecht komt zingen. Allen, ook uiteraard van de andere gemeenten, zijn van harte uitgenodigd!

Concert

Door de Daniël Stalpaert Stichting wordt er op D.V. vrijdagavond 18 maart a.s. een concert georganiseerd in onze kerk. **Jeugdstrijkorkest Het Cuypersensemble** geeft dan weer acte de présence. Allen van harte welkom. Het concert begint om 20.00 uur.

Goede Vrijdag

Toen prof. dr. G.G. de Kruijf in 2013 overleed, had hij 650 preken geschreven. Recent verscheen een bundel met een groot aantal fragmenten uit deze preken onder de titel "*Een goed woord*".

Over Goede Vrijdag:

Jezus is begraven! Dat hoort bij de geloofsbelijdenis. Het lijkt een eenvoudige rite, een daad van fatsoen, die bij de Joden hoog genoteerd staat. Maar het is meer: we gelóven dat Hij begraven is. De begrafenis is de afronding van de dood, de erkenning van de macht van de dood. Als Jezus begraven wordt, geven we toe dat er geen leven meer aan Hem is. We rekenen niet meer op een laatste krachttoer, dat Hij alsnog zijn goddelijke almacht toont door van het kruis af

te komen. Zelfs aan dit leven is echt een eind. Juist als Hij begraven wordt, blijkt dat Hij tot in de finesses mens is. De begrafenis is de wrange kroon op de menselijkheid. Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren. Uit de aarde aards.

Toen Maria haar kind ontving, wikkelde zij het in doeken en legde hem in een kribbe. En nu Jezus gestorven is, komt er een Jozef opdagen en die wikkelde Hem opnieuw in doeken en legt Hem in een graf. Menselijker kan het niet. Jezus is verleden geworden. God heeft zich verborgen in een volkomen vereenzelviging met de menselijke dood. God wacht tot over de sabbat heen, de dag waarop Hij rust. Maar dan, op de eerste dag der week, roept God het licht in de duisternis, net als op de eerste scheppingsdag, en wekt Jezus in de vroege morgen. God verstoort de rust van het graf. God verstoort de begrafenis. God keert het einde tot een nieuw begin. En God zag wat Hij gemaakt had — en zie: het was zeer goed! Goede Vrijdag!

UIT: Een goed woord
DOOR: dr. G.G. de Kruijf

Opstanding!

Een woord van professor Van Ruler uit 1953:

‘Het evangelie van de opstanding oefent dus een zeker geweld uit op onze redelijke geest en op ons natuurlijke hart.

Maar in de Schrift is dit evangelie niets bijzonders. In de Schrift spreekt het volmaakt vanzelf, dat er opstanding is.

De God van Abraham, Isaak en Jakob komt naar zijn wezen ‘te hulp’. Hij rédt en doet permanent opstaan uit alle verderf.

Wanneer dit gewone en vanzelfsprekende van de opstanding ons langzamerhand duidelijk gaat worden, dan worden vanzelf onze harten brandende in ons in de opening van de Schrift. Verstaan en doorgronden doen wij het ook dan niet. Maar het wonder wordt ons dan de meest gewone zaak van de wereld: wij

ademen dan in de ‘sterkte’, die van God is; wij ‘kennen’ dan de kracht van zijn opstanding.’

DOOR: prof. dr. A.A. van Ruler
UIT: Verzameld werk IV-A ‘Opstanding’

College van Kerkrentmeesters

Opbrengst van de collectes

		Coll.bon
07 feb	€ 130,90	50%
14 feb	€ 139,80	34%
21 feb	€ 159,26	30%
28 feb	€ 117,70	38%

Giften: € 100,- van N.N. voor de kerk.

Instandhouding predikantsplaats:

14 feb	€ 119,00	39%
28 feb	€ 119,35	31%

(Om het gebruik van collectebonnen te stimuleren vermelden we het % collectebonnen per collecte)

Bankrekeningnummer College van Kerkrentmeesters: **NL65 INGB 0000 4918 04**
t.n.v. Kerkvoogdij Herv. Gem. 's-Graveland.
(Let op !! Het rekeningnummer voor het bestellen van collectebonnen staat hieronder)

Collectebonnen

Collectebonnen zijn verkrijgbaar door storting van het bedrag op **bankrekeningnummer NL24 INGB 0000 5319 24** ten name van **Hervormde Gemeente 's-Graveland**.

Er zijn boekjes beschikbaar met een drietal waardes, te weten:

15 euro (20 x 0,75)

25 euro (20 x 1,25)

45 euro (20 x 2,25)

Als u bij uw overschrijving vermeldt welke waarde(s) u wilt ontvangen, dan zult u, bijna per ommekeer, de door u bestelde boekjes ontvangen.

Voor verdere informatie kunt u bij ondergetekende terecht, of bij één van de andere kerkrentmeesters.

Allen hartelijk dank voor uw gaven.
Namens het College van Kerkrentmeesters,
Mart Flink

Diaconie

Opbrengst collectes

		Coll.bon
07 feb	€ 100,65	63%
14 feb	€ 125,21	46%
21 feb (St. Chr. Kindertehuizen India)		
	€ 144,33	40%
28 feb	€ 103,30	50%

Hartelijk dank voor uw gaven.

Rekeningnummer Diaconie
NL23 RABO 038 82 33 605
t.n.v. Diaconie NH Kerk 's-Graveland

Collecte 27 maart 2016

De collecte van 27 maart is bestemd voor alle overige activiteiten van de Stichting Zuid Oost Azië (ZOA). ZOA wil in een wereld vol conflicten, onrecht, armoede en rampen, gehoor gevend aan de oproep van God om recht te doen en trouw te zijn aan mensen die onze steun nodig hebben, bijdragen aan tekenen van hoop en herstel door mensen weer vrede, recht en wederzijds vertrouwen te laten ervaren en ze hun persoonlijke waardigheid en zelfvertrouwen te laten hervinden. ZOA ondersteunt vluchtelingen (naar een ander land) en ontheemden (gevlucht binnen het eigen land) die lijden als gevolg van een gewapend conflict of een natuurramp. Samen met de getroffen gemeenschappen wordt gewerkt aan hun toekomst en (verder) herstel, totdat zij weer zelfstandig in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Daarbij staan vier kernwaarden centraal. Trouw (ondersteuning

tot ze het weer zelf kunnen), menselijke waardigheid (samenwerken en iedereen gelijk en met respect en begrip behandelen), rentmeesterschap (onderstrepen van de waarde van menselijke capaciteiten en natuurlijke hulpbronnen) en recht (bewust maken van onrecht en oproepen recht te doen).

De lokale bevolking in de directe omgeving heeft vaak te lijden onder de komst van de vluchtelingen en ontheemden. Zij hebben zelf al te kampen met armoede en moeten ineens hun toch al schaars beschikbare grond, water en brandhout ook nog eens delen met soms wel honderdduizenden extra mensen. Daarom betreft ZOA zowel de oorspronkelijke bewoners als nieuwkomers bij de hulpprogramma's, om zo te voorkomen dat er jaloezie en daardoor nieuwe conflicten ontstaan. Het werk van ZOA is inmiddels van Zuidoost Azië verder uitgebreid naar 3 continenten en 14 landen. Voor dit bijzondere en belangrijke werk is onze hulp onontbeerlijk. Daarom voor hen deze zondag de collecte en onze gebeden.

Van harte aanbevolen!

Roosters

Rijrooster

1^e Rijder

13 mrt Dick K.

20 mrt Wim .

27 mrt 1^e Paasdag

Koen van B.

03 apr Klaas P.

10 apr Arnold van 't R.

2^e Rijder

13 mrt Daniël A.

20 mrt Wim N.

27 mrt 1^e Paasdag

Henk van de P.

03 apr Bert B.

10 apr Henk H.

Oppasrooster

13 mrt Daniëlle N.

Bas ter S.
20 mrt Gerdi van B.
Marly van R.

27 mrt 1^e Paasdag

Paula P.
Veerle D.
03 apr Gerda S.
Ella van den B.

10 apr Gera .
Marcella .

Collectantenrooster

13 mrt Jensen en Niels (IPP)
20 mrt diaken/kerkrentmeester

27 mrt 1^e Paasdag

Rachel en Lisette (IPP)
03 apr diaken/kerkrentmeester
10 apr Jasmijn en Marly (IPP)

Koffierooster

13 mrt Hilde M.
20 mrt Daniëlle N.

27 mrt 1^e Paasdag

Anneke van O.
03 apr Cindy S.

Lijdenspreken van dr. H.F. Kohlbrugge

Het tijdloze van Kohlbrugge zou weleens heel actueel kunnen zijn, betoogt dr. Wim Dekker.

In onze studententijd startten mijn vriend Piet de Jong en ik een Kohlbruggekring. Deze kring, die druk werd bezocht door toekomstige theologen en andere studenten van de CSFR, heeft enkele jaren bestaan. Vanuit deze kring kwam ook het initiatief een speciaal themanummer van het blad van de CSFR, De Civitate, te wijden aan persoon en werk van de beroemde prediker uit Elberfeld, Hermann Friedrich Kohlbrugge (1803-1875). Degenen die de kring bezochten waren ten dele afkomstig uit de Gereformeerde Gemeenten, hoewel dat voor mijzelf niet gold, en evenmin voor een aantal andere deelnemers.

Verschillenden werden later predikant en gingen behoren tot de confessionele stroming binnen de Hervormde Kerk, soms iets rechts,

soms iets links daarvan. Van tijd tot tijd kom ik iemand tegen, die bij deze kring betrokken was en vraag hem of hij nog wel in Kohlbrugge leest. De antwoorden zijn verschillend, maar voor velen was het lezen van de preken van Kohlbrugge een fase in hun leven, waar ze met dankbaarheid aan terugdenken, terwijl Kohlbrugge nu zeker geen dagelijkse kost meer voor hen is.

Kohlbrugge en ethische theologie

Ik vroeg me af: Welke predikanten onder de lezers van dit Areopagusmagazine zouden zich nog geregeld met Kohlbrugge bezighouden en bijvoorbeeld in deze lijdenstijd zijn beroemde 'Lijdenspreken' ter hand nemen? Areopagus staat voor contextuele en missionaire verkondiging. Bij deze definiëring lijkt Kohlbrugge niet te passen. 'Het sterke van zijn prediking is, dat ze tijdloos is', zei W. Aalders eens. Wanneer we zoeken naar 19e-eeuwse vaders aan wie Areopagus schatplichtig is, denk je eerder aan Daniël Chantepie de la Saussaye en J.H. Gunning jr. Het ging hen, de vaders van de ethische richting in de Hervormde Kerk, om de verbinding tussen evangelie en moderne cultuur. Toen ik dezer dagen weer eens zat te lezen in de leerredenen van Chantepie viel me opnieuw op hoeveel werk hij juist hiervan gemaakt heeft. Je hoeft er maar een uurtje in te lezen om bijna alle vragen tegen te komen, die vandaag nog steeds spelen in de confrontatie tussen het evangelie en het ongeloof van de moderniteit en de postmoderniteit. Zonde dat we niet meer de tijd nemen om dit alles te overwegen. Het is nauwelijks nodig nieuwere apologetische theologie te lezen. Alle vragen zijn door de ethische vaders onderkend en beantwoord met een indrukwekkend getuigenis aangaande de persoon van Christus, de betekenis van zijn incarnatie, en de daarmee gegeven correlatie tussen het heil in Christus en de nood van het schepsel. En dan in diezelfde eeuw Kohlbrugge. Hij schijnt zich niet te bekommeren om alles waar Chantepie zich druk over maakte. Hij neemt zijn plaats in in de marge van het kerkelijke leven en de thema's in zijn verkondiging lijken

volstrekt voorbij te gaan aan de behoeften van de eeuw. Is het vreemd wanneer predikanten die zich verwant voelen met de doelstellingen van Areopagus, niet zoveel hebben met Kohlbrugge? Misschien hadden ze in het verleden nog wel wat met hem, toen ze zelf nog niet zo onder de indruk waren van de vragen van de moderne cultuur. Maar sinds ze zelf in zekere zin ook (post)modern werden, kwam Kohlbrugge steeds verder bij hen vandaan te staan. Is dat niet een volkomen logische ontwikkeling? Ik zou hier nu twee zaken uit zijn lijdenspreken naar voren willen halen, die deze logica weerspreken. Er zou ongetwijfeld meer te noemen zijn. De twee voorbeelden mogen echter voldoende zijn om zelf Kohlbrugge nog weer eens ter hand te nemen.

Schedelgedicht

Op 21 maart 1847 preekt Kohlbrugge over Johannes 19:16B en 17. Jezus draagt zijn kruis en gaat naar Golgotha, de hoofdschedelplaats. Het is een zeer indrukwekkende preek over de onuitsprekelijke liefde waarmee Christus zijn werk deed voor ons, maar ook van overwinning op de dood, waar we nu al in mogen staan. 'Golgotha laat zich ook nu nog vinden...Op deze berg is het deksel weggenomen, het bewindsel verslonden, waarmee wij bedekt waren; de tranen zijn van de ogen afgewist, de smaad is weggenomen, en de dood voor eeuwig verslonden'. En dan volgt als slot van deze preek een heel sterke passage, die later het schedelgedicht is gaan heten:

'Daarom, wanneer ik sterf,- (ik sterf echter niet meer),- en iemand vindt mijn schedel, zo verkondige hem deze schedel nog: Ik heb geen ogen, nochtans zie ik Hem. Ik heb geen hersenen, geen verstand, nochtans omvat ik Hem. Ik heb geen lippen, nochtans kus ik hem. Ik heb geen tong, nochtans zing ik Hem lof met u allen die zijn Naam aanroept. Ik ben een harde schedel, nochtans ben ik zeer week gemaakt en gesmolten in zijn liefde. Ik lig hier buiten op het kerkhof, nochtans ben ik in het Paradijs! Al het lijden is vergeten! Dat heeft

zijn grote liefde teweeggebracht, toen Hij voor ons zijn kruis droeg en uitging naar Golgotha.'

Dit is wel heel plastische taal over de realiteit van de dood. Ze kan echter zo plastisch zijn, omdat de realiteit van Golgotha nu ook zo plastisch wordt neergezet. Het gaat er niet om, dat er eens een opstanding der doden zal zijn, waar je in kunt geloven of niet. Het gaat erom, dat je door deel te hebben aan Christus, ontheven bent aan de tijd: ik sterf echter niet meer. Tijdloze prediking inderdaad. Er is heil, dat boven alle tijden staat en dat daarom werkelijk heil is voor aan de tijd en de vergankelijkheid onderworpen mensen.

Vanuit verschillende hoeken is de laatste tijd gesteld, dat de dimensie van de eeuwigheid meer en meer verdwenen is uit onze cultuur en dat dit ook een heel belangrijke aanjager is voor de ontkerkelijking. Bram van de Beek, Willem Maarten Dekker en anderen luiden de alarmklok wanneer het gaat om de kerk en de theologie. In de jaren zeventig van de vorige eeuw deden bijvoorbeeld G.C. van Niftrik en W. Aalders dit. Interessanter is echter nog, dat buiten deze theologen van een bepaalde kleur ook heel anderen erop wijzen hoe zeer ingrijpend het is wanneer we alleen nog geloven in een leven vóór de dood. Zeer indrukwekkend vond ik in dit verband het grote interview met Rex Brico in de bijlage Letter en Geest van dagblad Trouw, 23 februari 2013 onder de titel: 'De eeuwigheid is weggemoffeld'. Een klein citaat: 'Ik heb de statistieken gevolgd als journalist: met de afschaffing van het geloof in het hiernamaals liepen ook de kerken leeg. Het een is een logisch gevolg van het ander. Als het eeuwige nog verpakt was in een vraag - waar zijn onze doden, is er meer dan de dood? - dan hadden we het open gehouden, misschien op een kier gezet, maar we hebben de deur dicht gedaan. En dat heeft onze volksgeest verminkt'.

Het tijdloze van Kohlbrugge zou op dit punt wel eens heel actueel kunnen zijn. Geloven is in zichzelf deel hebben aan eeuwigheidleven,

dat niet meer door de dood kan worden aangetast. Van de Beek spreekt over eschatologie als christologie. Dat is heel Kohlbruggiaans en zou ook wel eens heel sterk het geneesmiddel voor onze bleke, magere christenheid kunnen zijn.

Geloof bij de gratie Gods

Op 16 maart 1930 hield ds. K.H. Miskotte in Meppel een preek, die ook via de radio werd uitgezonden over de waarschuwing van Jezus aan het adres van Petrus: 'Simon, Simon, de satan heeft u zeer begeerd te ziften als de tarwe...'. (Luk. 22:31). Later werd de preek uitgegeven, aanzienlijk uitgebreid en vele malen herdrukt onder de titel: *Geloof bij de gratie Gods*. In allerlei bewoordingen van deze preek is te merken dat Miskotte gedachten en taal ontleend heeft aan de preek die Kohlbrugge hield over de verloochening van Petrus op 14 maart 1847. Miskotte begint de preek met een aangrijpend beeldende schets van zijn tijd, waarin zo velen zeggen, dat ze het 'geloof' verloren hebben, een vreemde bevrijding en leegte tegelijk. Wie deze beeldende schets leest, denkt ogenblikkelijk: toen ook al? Het is namelijk heel goed mogelijk, dat we vandaag als predikant om de zoveel tijd precies dezelfde ervaringen tegenkomen bij orthodoxe kerkgangers, die zomaar ineens de moderniteit, de seculiere wereld, in lijken te rollen. Juist de laatste tijd heb ik van verschillende kanten gehoord, dat predikanten verbaasd en verbijsterd waren, dat meelevende dertigers of veertigers, soms met hun hele gezin zomaar ineens uit de kerk verdwenen waren, niet omdat ze zich over lieten dopen, maar omdat ze het hele verhaal dat van zondag tot zondag verteld wordt, gewoon niet meer voor geloofwaardig hielden. Hoe kan zoiets? Wat stelde het geloof dan voor? Als het goed is stellen dit soort gebeurtenissen ons voor allerlei zeer wezenlijke en zeer diepe vragen en gaan we niet zomaar over tot de orde van de dag. Hoe geven we leiding aan de gemeente, waarin deze dingen vandaag steeds weer gebeuren? Hoe geven we geestelijk leiding aan hen die zich afvragen of het ook niet hen kan

overkomen, dat ze op een morgen wakker worden en denken, dat hun geloof inbeelding is geweest? Je kunt menen, dat je nog wat meer aan apologetiek moet doen. Het is toch jammer wanneer mensen het geloof als achterhaald gaan zien, terwijl het misschien alleen maar de vorm en de voorstellingswereld van hen zelf zijn, die aan vervanging toe zijn. Zo verschijnt er vandaag nogal het een en ander, dat de strekking heeft: het christelijke geloof is helemaal niet zo gek als men soms beweert.

Ik zeg er geen kwaad van. Ik ken mensen, die erdoor geholpen worden. Toch stelt de geloofsafval niet alleen de plausibiliteit van de christelijke geloofsvoorstellingen ter discussie. De geloofsafval stelt ook de acte van het geloven opnieuw ter discussie. Wat is onze basiservaring van geloven? Hoe zit het met ontvankelijkheid, genade? Kohlbrugge was een tobber en preekte voor tobbers. Hij kwam tot de bevrijdende ontdekking, dat niet ons geloof ons redt, maar dat Christus ons redt en dat dit niet ongeveer op hetzelfde neerkomt. Integendeel, daar is een hemelsbreed verschil. Wanneer mensen afhaken hoor je ze zeggen: ik ben ermee gestopt. Ik vind het niet meer eerlijk om ermee door te gaan als ik er niet meer echt achter sta. Ik kan het niet meer, ik heb er geen gevoel meer bij, etc. Ik, ik, ik... Hoezo? Hoort het niet bij de basiservaring van wat echt geloof is in bijbelse zin, dat het nooit en te nimmer ons project is, dat kan lukken maar eventueel ook mislukken? Is geloven in bijbelse zin niet fundamenteel iets anders en is het niet zwaar de vraag of dat ooit is doorgedrongen tot de kerkgangers die zondag aan zondag voor ons zitten? Is het niet tot hen doorgedrongen, terwijl wij het wel heel na aan hun hart hebben gelegd? Of waren en zijn wij ook zelf nog steeds teveel met maakbaarheid denken besmet? Wie alle rust en tijd neemt om na elkaar de preken van Kohlbrugge en Miskotte over Petrus te lezen, wordt ondergedompeld in een geestelijke wereld, die een nieuwe geboorte kan betekenen, eerst voor de prediker en dan voor heel de grondtoon van zijn prediking.

De Lijdenspreken zijn gehouden in de jaren 1847, 1848 en 1849 door Dr. H. F. Kohlbrugge, in leven predikant bij de Nederlandsch-Gereformeerde Gemeente te Elberfeld. Uitgegeven vanwege de 'Vereniging tot Uitgave van Gereformeerde Geschriften'. Derde herziene druk 1941. (Mij is niet bekend dat er daarna nog een druk verschenen is). Zie voor een bredere bespreking van de preek van K.H. Miskotte: W. Dekker. Afwezigheid van God, 2011, p.96.

DOOR: dr. W. Dekker

UIT: website Areopagus

Markant theoloog Henk Vreekamp verongelukt

Drievoudig is de christen in beeld.

Als partner van de heiden, in een bondgenootschap dat zich keert tegen alles wat Joods is.

Als bondgenoot van de Jood, in confrontatie met de heiden die God afwijst.

Als wandelaar tussen Jood en heiden, die nu en dan een vraag opwerpt.

Henk Vreekamp (1943-2016): geliefd bij vrijzinnigen én orthodoxen

Theoloog Henk Vreekamp was een in brede kring gewaardeerde predikant, die in vele kerken thuis was. Maandag (1 maart) overleed hij, na een tragisch ongeval in zijn woonplaats, 72 jaar oud.

Ik ben gaan lopen, dagen achter elkaar over de Veluwe en ik herontdekte mijn wortels in de omgeploegde akkers.

Het kan maar van weinig predikanten gezegd worden: dat ze geliefd zijn in zowel vrijzinnige als orthodoxe kring. Dat gold wel voor Henk Vreekamp. De ene zondag stond hij

bijvoorbeeld op de kansel van de redelijk orthodoxe gemeente van de Utrechtse Jacobikerkerk. Een paar zondagen later verscheen hij in diezelfde stad in de Domkerk, een bij uitstek vrijzinnige gemeente. Het tekent de onafhankelijkheid van de protestantse theoloog en schrijver uit Epe.

Als Nederlander, als inwoner van het lage land - of beter nog: als bewoner van de Hoge Veluwe, waar hij het grootste deel van zijn leven doorbracht - kom ik voort uit het oude, Germaanse heidendom, stelde Vreekamp. Maar als christen, voegde hij daar dan aan toe, kom ik voort uit het Jodendom, uit Israël, het volk van God. Je zou kunnen zeggen dat het theologisch werk van Vreekamp eruit bestond die twee lijnen telkens met elkaar in verbinding te brengen: de Veluws-heidense wortels en de Joodse wortels.

Religieuze belevenis

In 2009 vertelde hij in Trouw over een religieuze belevenis die zijn leven en zijn werk als theoloog tekende: "Op een maandagmorgen zeventien jaar geleden zat ik in mijn studeerkamer tussen de boeken. Terwijl ik kom van ploeg en akker, zat ik daar met pen en papier. De muren kwamen op me af. Toen hoorde ik een stem, de stem van God: 'Naar buiten!'

"Ik ben nog steeds blij dat ik er gehoor aan heb gegeven", ging Vreekamp verder. "Ik ben gaan lopen, dagen achter elkaar over de Veluwe en ik herontdekte mijn wortels in de omgeploegde akkers. Op het Kootwijkerzand heb ik uit eerbied mijn schoenen uitgedaan. Met blote voeten kun je het zand beter voelen en ik besepte: hier beneden is het. Ik voelde de scheiding tussen de aarde, waarmee wij mensen het moeten doen, en de onbegrijpelijke en ontoegankelijke hemel boven ons. Het gaat om het aardse. Daarop valt het licht van de Bijbel, wat mij betreft een uitleg van de eerste zin van Genesis: 'In het begin schiep God de hemel en de aarde.'"

Terwijl ik kom van ploeg en akker, zat ik daar met pen en papier. De muren kwamen op me

af. Toen hoorde ik een stem, de stem van God: 'Naar buiten!'

Heidense wortels

"Ik besepte ook dat ik stond op de grond van mijn voorouders en dat die geen christelijke, maar heidense wortels hadden. En ik ontdekte hun prachtige mythologie, waarin hemel en aarde, goden en mensen samenleven. Die wereld vond ik ook terug in mijzelf. Ook ik wil diep in mijn hart een godje zijn, alles zien, kunnen, en besturen. Ik las de Edda met rooie oortjes van herkenning. En terwijl ik in mij de oude goden hoorde roepen: 'Waarom hebben jullie ons in de steek gelaten', bedankte ik Lebuïnus, die op de Veluwe het christendom heeft gebracht: 'Bedankt dat je gekomen bent!' Want bij de oude goden gold het recht van de sterkste, terwijl de God van Israël daar nu juist niet aan meedoet", aldus Vreekamp in 2009.

Hij publiceerde er jaren later een reeksje boeken over, zoals 'Zwijgen bij volle maan. Veluwse verkenning van Edda, Evangelie en Tora' in 2003. In dat - goed ontvangen - boek schetste Vreekamp hoe hij op zoek ging naar zijn Veluws-heidense wortels. Van die wortels moet elke Noord-Europese christen zich bewust zijn, stelde Vreekamp. Want historisch gezien, zei hij, is het christendom een sausje over het heidendom.

Eskimo's

In een interview vertelde hij over een bezoek dat hij bracht aan een paar Eskimo-dorpen: "Je ontdekt dat bijvoorbeeld 'Zie het lam van God' daar niet kan, omdat er daar geen schapen zijn. Dat hebben ze dus vertaald als 'Zie de zeehond van God'. Dat klinkt in mijn oren niet hetzelfde, maar in die cultuur is er geen alternatief. Op eenzelfde manier heeft het evangelie hier in Europa voet aan de grond gekregen. In de vorm van 'De Heliand', een prachtige negende-eeuwse tekst waarin die heidense traditie van de Saksen doorschemert. Zo zijn de schapen in de kerstnacht paarden geworden, en dat er geen plek in de herberg was, is wegvertaald, want

daar kon je bij de Saksen natuurlijk niet mee aankomen."

Als de betekenis van tevoren reeds vastligt, bijvoorbeeld door een dwingend dogmatisch raster, kan het nieuwe niet meer oplichten.

Met denken over alleen je Germaans-heidense wortels ben je er niet, zei Vreekamp. Nederlandse christenen, schetste hij, staan tussen het Noord-Europese heidendom en het Jodendom in. En ook met dat laatste hield hij zich zijn leven lang zeer nadrukkelijk bezig.

Niet dogmatisch

Nadat hij een aantal jaren als predikant had gewerkt in achtereenvolgens Oosterwolde en Epe, was hij tot aan zijn emeritaat in 2002 predikant bij de Raad voor de verhouding van Kerk en Israël van de toenmalige Nederlandse Hervormde Kerk (die in 2004 opging in de Protestantse Kerk). Hij was ook jarenlang betrokken bij het Overlegorgaan voor Joden en Christenen in Nederland.

Vreekamp noemde zichzelf een 'door Joodse vragen uitgedaagde heiden-christelijke theoloog'. Van dogma's hield hij niet: "Als de betekenis van tevoren reeds vastligt, bijvoorbeeld door een dwingend dogmatisch raster, kan het nieuwe niet meer oplichten."

Afgelopen maandagochtend - schrikkelogdag, een dag voor het begin van de meteorologische lente - twitterde Vreekamp: **'De laatste dag van het jaar vandaag. Morgen is het nieuwjaarsdag. Een nieuwe lente en een nieuw geluid'**. 's Middags wandelde hij langs het gemeentehuis van Epe - Vreekamp was al die jaren in het Veluwse dorp blijven wonen. Een automobiliste werd onwel, zo vermoedt de politie, en reed in volle vaart op Vreekamp in. Hij overleed ter plekke. **(De tweet van de dag daarvoor is voor hem meer dan waarheid geworden. MJF)**

UIT: Trouw d.d. 1 maart 2016

DOOR: Nico de Fijter

welkom in het **P**rotestants **L**eerhuis voor **G**emeenteleden!

initiatief 2016 van de werkgroep *Vanuit Jeruzalem*

<http://werkgroep-vanuitjeruzalem.123website.nl/>

*De werkgroep wil op **zeven woensdagavonden** met gemeenteleden teksten van het Nieuwe Testament (het tweede getuigenis) herlezen in hun Joodse context, en de witte bladzijde in onze Bijbel wegwerken.*

= van de bergrede naar de binnenkamer =

13 april: Jezus en Mozes – ds Leendert W. van der Sluijs

27 april: Het zegenlied (Mat.5: 3-20) – ds Gerrit Jan D.C. Loor

11 mei: Lessen in gerechtigheid (Mat.5: 21-48) – ds G.Hette Abma

25 mei: Kritiek en liefde (Mat.6: 1-18) – ds Evert van Rooijen

8 juni: Levenswijsheid (Mat.6: 19 – 7:12) – dr W.Klouwen

7 september: Uitzending van de leerlingen (Mat.7: 13-27) – drs E.J. Westerman

21 september: Van de berg in Israël naar de binnenkamer van de kerk
(brief aan de Romeinen) – mw Trudie G.A. van der Spek - Begemann

toegang gratis; wel wordt elke avond een **collecte** gehouden voor de onkosten.

data: zie boven

locatie en tijd: Nieuwe Kerkstraat 81, Nijkerkerveen, van 19.45 uur tot 21.45 uur

De zeven woensdagavonden zijn in het ene aangegeven thema tot een serie verbonden, maar u kunt zich ook opgeven voor enkele daarvan.

Aanmelden voor 1 april, met uw naam en tel.nr. + de data dat u aanwezig hoopt te zijn,

via 'contact' op de website <http://werkgroep-vanuitjeruzalem.123website.nl/>

of per mail: gavdspek@kpnmail.nl

of telefonisch: **025 2785584** bij ds G.J.D.C. Loor.

HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND EN HERVORMDE GEMEENTE KORTENHOEF

Paasmaaltijd

Op donderdag 17 maart a.s. vanaf 17:00 uur organiseren wij weer onze jaarlijkse Paasmaaltijd, die wordt gehouden in de Ned. Herv. Kerk te Kortenhoef.

De persoonlijke uitnodigingen worden binnenkort bezorgd.

Namens het organisatie-team,
Ank van B.